

Talousmatematiikan perusteet

3. harjoitus, viikko 5

1. Yrityksen erään tuotelinjan kysyntäfunktio on $p = 20 - 0.030q$ ja vastaava kustannusfunktio on $C(q) = 0.02q^2 + 5q + 150$. Millä tuotannon määrällä voitto on suurin mahdollinen. Mikä on maksimivoitto?

2. Erään tuotteen kysynnän hintajousto on $-1,75$. Tuotteen hinta on nyt $12,50\text{€}/\text{kpl}$ ja sen kysyntä on $1200\text{kpl}/\text{kk}$.

- Miten muuttuu tuotteen kysyntä, jos tuotteen hintaa lasketaan yhdellä eurolla?
- Miten muuttuu tuotto $R = q \cdot p$, jos tuotteen hintaa lasketaan yhdellä eurolla?
- Tuotteen rajakustannus on $8,00\text{€}/\text{kpl}$. Kannattaako laskea myyntihintaa eurolla?

3. Yritys valmistaa tuotteita ja myy ne kappalehintaan 25 euroa. Rajakustannus on 6 euroa/kuusi ja kysynnän hintajousto on $\eta = -1.2$. Kannattaako yrityksen laajentaa vai supistaa tuotantoaan? (Ohje: $MR = p(1 + \frac{1}{\text{jousto}})$.)

4. Erään kappalevaratuotteen varaston yksikköylläpitokustannukset ovat 4€ kappaletta ja vuotta kohti. Tilauskustannukset ovat 80€ tilauserältä. Kysyntä on tasaista ja suuruudeltaan 4000 kpl vuodessa. Täydennystoimitukset tapahtuvat ongelmitta, ja varastointitila on rajoittamaton. Puutetta ei sallita. Miten suuri on optimaalinen tilauserän koko ja miten suuret ovat varastonpidon kokonaiskustannukset?

5. Suurpesula tarvitsee 2500 astiaa tiettyä pesuainetta kuukaudessa. Yksikköylläpitokustannus on $0.5\text{€}/\text{astia}/\text{vuosi}$. Tilauskustannukset ovat 75€ tilaukselta. Pesula tilaa ainetta nykyisin 5000 astian erissä. Miten suureen vuosisäästöön pesulan on mahdollista päästä muuttamalla tilauspolitiikkaansa? Miten tilaukset tällöin tehdään? Onko säästö mielestäsi suuri?

6. Vuodessa raaka-ainevaraston läpi kulkee kappalevaraa $D = 1600$ kpl. Tilauskustannus on $9\text{€}/\text{erä}$ ja varaston ylläpitokustannus on $1.5\text{€}/(\text{kuukausi} \cdot \text{kpl})$.

a) Mikä on optimaalinen tilauserän koko, ja miten suuret ovat varastosysteemin vuotuiset kokonaiskustannukset?

b) Raaka-aineen yksikköhinta on $5\text{€}/\text{kpl}$. Raaka-aineen toimittaja tarjoaa määräalennusta, joka on 1% ostohinnasta, kun tilauserä on vähintään 50 kappaletta, ja 3% ostohinnasta, kun tilauserä on vähintään 100 kappaletta. Mikä on nyt optimaalinen tilauserä?

Kaavoja:

Derivaatta:

$$\frac{d}{dx}ax^n = n \cdot ax^{n-1}$$

Interpolointi:

$$f(x) \approx f(x_1) + \frac{f(x_2) - f(x_1)}{x_2 - x_1}(x - x_1) = f(x_1) + \frac{x - x_1}{x_2 - x_1}(f(x_2) - f(x_1))$$

Kysynnän hintajousto:

$$\frac{\Delta q}{\Delta p} \cdot \frac{p}{q} = \text{jousto}$$

Varastomallit:

perusmalli	$q_0 = \sqrt{\frac{2KD}{h}}$ $TC_0(q) = \frac{KD}{q} + h \cdot \frac{q}{2}$
puutemalli	$q_1 = q_0 \sqrt{\frac{h+s}{s}}, \quad M_1 = q_0 \sqrt{\frac{s}{h+s}},$ $TC_1(q) = \frac{KD}{q} + \frac{M^2 h}{2q} + \frac{(q-M)^2 s}{2q}$
tuotantomalli	$q_2 = q_0 \sqrt{\frac{r}{r-D}}, \quad M_2 = q_0 \sqrt{\frac{r-D}{r}},$ $TC_2(q) = \frac{KD}{q} + \frac{hq(r-D)}{2r}$